

INDIAN SCHOOL AL WADI AL KABIR

MID TERM EXAMINATION 2023-24		
CLASS-VI	SUBJECT- SANSKRIT	MAX. MARKS: 80
Date: 17/09/2023	SET: ONE	Time: 2.30 hours

General Instructions

1. All questions are compulsory.
2. The question paper consists of 15 questions.
3. There is no overall choice. However, internal choices have been provided.
4. This question paper consists of 4 printed pages.

1. अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत ।

(Read the following passage and answer the questions.)

अत्र एकः बालकः अस्ति । तस्य नाम रजतः अस्ति । सः पञ्चमी कक्षायां पठति । सः डी.ए.वी इति विद्यालये पठति । सः प्रतिदिनं विद्यालयं गच्छति । सः विद्यालये पठति, लिखति, धावति, क्रीडति च । विद्यालयस्य परिसरे एकं क्रीडाक्षेत्रम् अपि अस्ति । तस्मिन् सर्वे छात्राः क्रीडन्ति ।

(क) एकपदेन उत्तरत । (Answer in one word.)

1×4 =4

- i) बालकस्य नाम किम् अस्ति ? (क्षेत्रम् / रजतः)
- ii) सः कस्यां कक्षायां पठति ? (पञ्चमी / सप्तमी)
- iii) सः प्रतिदिनं कुत्र गच्छति ? (उद्यानम् / विद्यालयम्)
- iv) अत्र एकः ..... अस्ति । (बालकः / बालिका)

(ख) पूर्णवाक्येन उत्तरत । (Answer in a complete sentence.)

1×1 = 1

- i) सः विद्यालये किम् किम् करोति ? .....

(ग) यथानिर्देशम् उत्तरत । (Answer as directed.)

1×3 = 3

- i) विद्यालयम् इति पदे किम् लिङ्गम् ? (नपुंसकलिङ्ग / स्त्रीलिङ्ग)
- ii) बालकः इति पदे किम् लिङ्गम् ? (पुंलिङ्ग / स्त्रीलिङ्ग)
- ii) पठति इति पदे कः पुरुषः ? (प्रथमः / मध्यमः)

2. उचितं उत्तरं चिनुत । (Fill in the blanks with the correct answers.)

4

- (क) मूषक इति शब्दः ..... (अकारान्त, तकारान्त, ऊकारान्त)
- (ख) बाला इति शब्दः ..... (मकारान्त, उकारान्त, आकारान्त)
- (ग) पति इति शब्दः ..... (इकारान्त, उकारान्त, नकारान्त)
- (घ) पत्रम् इति शब्दः ..... (ऊकारान्त, वकारान्त, हलन्त)

3. वर्ण-विच्छेदं कुरुत | (Disjoin the words.)

3

उदा : - सविता - स् + अ + व् + इ + त् + आ

(क) कलिका

(ख) वनम्

(ग) नासिका

4. उदाहरणनुसारेण रिक्तस्थानानि पूरयत | (Fill in the blanks as per example.)

8

शब्दः	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
उदा:-फल	फलम्	फले	फलानि
(क) वर्षा	.....	.....	वर्षाः
(ख) वन	वनम्	.....	.....
(ग) वृक्ष	.....	.....	वृक्षाः
(घ) अम्बा	.....	अम्बे	.....

5. कोष्ठकात् उचितं अर्थं चिनुत | (Choose the correct meanings.)

4

- (क) आम्रम् - ..... (हाथी/elephant , आम/mango , फूल/flower)
(ख) गायिका - ..... (पंखा/fan , पत्ता/leaf , गाने वाली/songstress)
(ग) काकः - ..... (मधुमक्खी/honey bee , कौआ/crow , खाना/food)
(घ) कमलम् - ..... (कमल/lotus , मुँह/face , कली/bud)

6. अर्थं लिखत | (Write the meanings.)

4

- (क) नेत्रे - .....
(ख) मधुमक्षिका - .....
(ग) व्यजने - .....
(घ) क्रीडन्ति - .....

7. वर्ण-संयोगं कुरुत | (Join the letters.)

3

- (क) स् + अ + द् + आ = ... (सद , सदा , सादा)
(ख) अ + ज् + आ = ... (अज , आज्ञा , अजा)
(ग) प् + इ + क् + अ = ... (पिक , पीके , पिके)

8. निम्नलिखितवाक्यानि शुद्धानि कुरुत | (Correct the following sentences.)

5

- (क) बालौ क्रीडन्ति | ..... (ख) छात्राः पठति | .....
(ग) फलं पतन्ति | ..... (घ) खगाः कूजतः | .....
(ङ) सिंहाः गर्जति | .....

9. कोष्ठकात् उचितम् उत्तरं चिनुत | (Choose the right answer from the bracket.)

2

- (क) जिघ्रतः (सूँघता है ,दो सूँघता है) .....
- (ख) पश्यन्ति (देखते हैं , दो देखते हैं) .....

10. धातूनां परिवर्तितं रूपं चिनुत | (Choose the changed forms of the verbs.)

6

धातुः	परिवर्तितं रूपम्	
(क) भू	-	..... (गच्छ् , भव् , नम्)
(ख) दा	-	..... (यच्छ् , नृत् , रक्ष्)
(ग) पा	-	..... (स्मृ , गै , पिब्)
(घ) दृश्	-	..... (अस् , गाय् , पश्य्)
(ङ) तृ	-	..... (तर् , कृ , कथ्)
(च) घ्रा	-	..... (गम् , जिघ्र् , पूज्)

11. रिक्तस्थानानि पूरयत | (Fill in the blanks.)

½×4 = 2

- (क) ध् + अः = ... (धः , ध , धे)
- (ख) य् + उ = ... (यो , यु , या)
- (ग) क् + ऋ = ... (के , कृ , कु)
- (घ) ट् + ओ = ... (टा , नो , टो)

12. शब्दार्थमेलनं कुरुत | (Match the words with their meanings.)

8

(क) नम्	(i) बोलना /speak
(ख) वद्	(ii) जाना /go
(ग) हस्	(iii) खाना /food
(घ) धाव्	(iv) खेलना /play
(ङ) पठ्	(v) हँसना /laughing
(च) खेल्	(vi) नमस्कार करना /greet
(छ) खाद्	(vii) पढ़ना /reading
(ज) गम्	(viii) दौड़ना /running

13. उचितकर्तृपदं चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत |

6

(Fill in the blanks with the appropriate subjects.)

- (क) ..... आगच्छतः | (सः , तानि , ते) (ख) ..... हसन्ति | (छात्रः , छात्रौ , छात्राः)
- (ग) ..... पिबतः | (सा , सः , तौ) (घ) ..... सन्ति | (सा , ते , तौ)
- (ङ) ..... गच्छति | (सः , तौ , ते) (च) ..... नमतः | (तौ , सः , ताः)

14. निम्नलिखितवाक्यानि बहुवचने परिवर्तयत | (Change the following sentence into plural.) 8

उदाहरणम् – सा हसति | ताः हसन्ति |

(क) पुष्पं विकसति | .....

(ख) अश्वौ धावतः | .....

(ग) मित्रे गच्छतः | .....

(घ) बाले पठतः | .....

15. मूल्यपरकम् | (value based question.)

1.5×6 =9

(क) किं त्वं मित्रे सह अशिष्टं व्यवहारं करोषि अथवा विनयपूर्वकम् आचरसि ? (क्या तुम मित्रों के साथ अशिष्ट व्यवहार करते हो अथवा शिष्टतापूर्वक ?)

(ख) किं बालक-बालिकानाम् अधिकाराः समानाः भवेत् ? (क्या लड़के और लड़कियों के अधिकार एक जैसे होने चाहिए ?)

(ग) किं त्वं पठनसमये पठसि क्रीडासमये खेलसि च ? (क्या तुम पढ़ने के समय पर पढ़ाई और खेलने के समय पर खेलते हो ?)

(घ) किं त्वं यथासमये विद्यालयं गच्छसि ? (क्या तुम समय पर विद्यालय जाते हो ?)

(ङ) किं त्वं गुरुजनान् प्रति विनयशीलः असि ? (क्या तुम अपने बड़ों के प्रति विनम्र हो ?)

(च) किं बालिकाः अपि बालकानां समानमेव महत्वपूर्णाः ? (क्या लड़कियाँ भी लड़कों के समान ही महत्वपूर्ण हैं ?)